

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 PTS. Trimestre
UNIO POSTAL:
16 PTES. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8278 - Dimecres, 4 d'octubre de 1922 Edició del vespre Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

PRIMER ANIVERSARI DE LA MORT
DE

D. JAUME BRUTAU MANENT

que morí el dia 16 de setembre de 1921
confortat amb els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Els seus afligits esposa Josepa Roca, fills Rosa, Angela, Jaume i Pepeta, fills i filla polítics, néts, germans, germana política, tia política, nebots, cosins, parents tots i les raons socials **Succesores de B. Brutau, Electra Brutau i La Electricidad**, preguen als amics i coneguts que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a l'ofici i misses que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran demà, dijous, dia 5 d'octubre, a dos quarts d'onze, a l'església de la Casa Provincial de Caritat, d'aquesta ciutat.

Barcelona, setembre 1922

PER RESPECTE A LA SANTEDAT DEL TEMPLE EL DOL ES DONA PER DESPEDIT

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

L'Excm. senyor Nunci de Sa Santetat s'ha dignat concedir 100 dies d'indulgència; els Emms. senyors Cardenals-Arquebisbes de Tarragona, Saragossa i Burgos, 200, 200 i 100 respectivament; l'Excm. i Rvdm. senyor Arquebisbe de València, 100 dies i els Il·lms. i Rvdm. senyors Bisbes de Barcelona, Vich i Seu d'Urgell, 50 dies cada un als fidels de llur jurisdicció per cada Missa, Sagrada Comunió, part de Rosari i acte de pietat practicat en sufragi de l'ànima del finat.

Underwood Campió durant 17 anys consecutius

C. M. Guillem Trúniger, S. A. Balmes, 7 - Barcelona

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

QUEDA OBERTA LA NEGOCIACIÓ DEL CUPO
OBLIGACIONS DEL TRESOR 5 per 100
VENCIMENT 4 DE NOVEMBRE VINENT

Direcció telegràfica: **MARSANSEANK**

Apartat de Correus núm. 1.
Telèfons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Acadèmia Tecnològica

(Fundada a 1891)
Enginyers i perits industrials :: Ronda Universitat, 21, 2on, 1.ª

MOSAICS DE ESCOFEIT & Cia

Ronda Universitat, 20

ACADEMIA BAIKAS

DIBUIX I PINTURA

Ensenyament, per ambdós sexes, de tota mena de dibuixos i pintura, a l'oli, aiguada, «gouache» inclos la de tapissos. Classes de model natural.

CARRER PI, N.º 1, 1.ª

J. SURRIBAS I BRACONS

advocat, ha traslladat el seu despatx de la Rambla de Catalunya, 84, principal, al carrer de Claris, 15, segon, segona. Telèfon 4407 A.

Acadèmia Ainaud

Corts, 638, segon.

Solfelg, Harmonia, Cant, Piano, Viol·li, Violoncel. Curs general. Lliçons particulars.

Dr. Fargas

Ha tornat a encarregar-se de la Consulta. — Rambla de Catalunya, 47; Concell de Cent, 333. — Clínica

G. ALOMAR

ha traslladat el seu despatx de Vies urinàries, ARIBAU, 6, principal, de 11 a 1 i de 3 a 5. Festius: de 10 a 12. Econòmica: UNIO, 20, de 7 a 9.

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERMI - MATARO
qualitat superior

Nonell Germans

CANVI - VALORS - CUPONS
Rambla del Centre, 16

ESTOMACAL

Con el Elixir Saiz de Carlos se curan las enfermedades del estómago e intestinos, aunque tengan 30 años de antigüedad y no se hayan aliviado con otros medicamentos. Cura las acedias, dolor y ardor de estómago, los vómitos, vértigo estomacal, dispepsia, indigestiones, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, flatulencia, cólicos,

DIARREAS

disenteria, la fetidez de las deposiciones, el malestar y los gases. Es un poderoso vigorizador y antiséptico gastro-intestinal. Los niños padecen con frecuencia diarreas mas o menos graves que se curan, incluso en la época del destete y dentición, hasta el punto de restituir a la vida a enfermos irremisiblemente perdidos. Lo recetan los médicos.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30 - MADRID
Se remite folletto a quien lo pida

El Doctor S. Figarola Pera, havent tornat de la seva excursió científica per l'estranger, s'ha encarregat novament de la seva consulta. Providencia, 69, torre, i de la seva clínica d'operacions, Cardener, 48 i 50.

En Jaume Cabrer, ens va complimantar, i el chor va cantar-nos una cançó. Grans merces.

L'APAT OFICIAL

L'Ajuntament va obsequiar amb un àpat a tots els invitats. Es donà a l'Hotel Tixaire. Hi concorregueren prop de 100 comensals.

L'alcalde va oferir l'apat a les autoritats i altres representacions. Va parlar altra vegada del ferrocarril, dedicant molts i ben merecuts elogis a l'enginyer director senyor Fuster i, com el volgués suplir un oblit va parlar incidentalment de les gestions fetes pel senyor Bertrand, i de l'actuació del senyor Cambó.

El senyor Bertrand, diputat, representació de tot el districte, salutà i agreix la presència de tan distingides personalitats, les quals han vingut a enaltir aquest acte, i molt especialment al governador, que, segons ha dit a la Casa Consistorial, no hi venia amb representació delegada especialment pel Govern per a aquest acte, sinó particularment.

Es molt de dolendre que el Govern no hi hagi donat una representació expressa, perquè aquest acte, més que una festa de poble o de regió, ho és de tot el país que es mereixeria la presència del Rei o del President del Consell. Diu que era desig del Rei el venir-hi i fins s'havia retrassat la inauguració per a facilitar-ho, però no ha estat possible.

Agreix al capità general l'honorable representació enviada en la persona del general Madrid, i recordant l'energia que ha posat en solucionar el conflicte de l'estació internacional, i sembla que el Govern ha escoltat les gestions del capità general i els desigs de Cerdanya, en exigir que sigui complet el tractat amb França de fer una estació internacional a Puigcerdà.

També agreix la presència del senyor Bisbe, i, salvant tots els mèrits i respectes del senyor Fuster, dedica el degut elogi al senyor Salines, un altre dels enginyers directores. També elogia a don Telemac Lacasa, l'amable servidor de totes les peticions dels pobles i que ha fet els possibles per a satisfer les ansietats d'aquests pobles que s'abraçaven i desaven a la locomotora. Dedicà també un piados record als obrers, als herois anònims d'aquesta lluita gegantina amb la Naturalesa, que en ella hi han donat llur vida.

I allavors, parlant en català, s'ha dirigit als «maires», als alcaldes de la Cerdanya francesa que assistien, invitats a la festa. Eren M. M. L'Horté i Jean Barrère de Burghmadam i també M. Langlaris, duaner del mateix poble. Els remercià l'haver acceptat la invitació que per conducte de l'alcalde de Puigcerdà se us ha fet complint una atenció, un deure de veïnatge, demostra palesa de la cavalleria de les nostres autoritats, en aquestes crítiques moments en què (no pretenc ferir cap susceptibilitat) el poble de Puigcerdà tem que li sigui arrebatat el dret que li atorguen i que ha consagrat un tractat internacional, tem que li vulguin treure la internacionalitat de la seva estació del ferrocarril, i en aquestes moments la cavalleria s'ha imposat i ha dit als alcaldes dels pobles francesos veïns: «Veniu a la nostra festa». Jo, que tinc ascendència cerdana francesa per part de la meua àvia, us pregaré que digueu als vostres compatriotes el que ens dol que s'hagin creat situacions de violència entre pobles veïns, quan el que volem són braços obrers per a abraçar-nos i no per refusar-nos. (Ovació.)

«El» declara — que en els 15 anys que porta la representació a Cortes per aquest districte ha treballat sense repòs, ha aprofitat totes les oportunitats per a assolir allò que un dia fou un somni i avui és ja una realitat. En aquesta tasca no hi vol altre mèrit que el de la constància i el de la santa continuïtat des del seu començament fins a la fi. És cosa certa que només dues persones hi han seguit des del començament al fi d'aquesta obra: l'altíssima personalitat del Rei i la humil i modesta d'aquest diputat.

Ara l'obra ja és feta. Alcalde de Cerdanya: L'Estat i els seus tècnics us remuntem l'obra feta. Ells han complert llur deure i jo, modestament, també he complert la promesa que constantment us feia. Aquí tenim un instrument de vida social per a expandir les vostres iniciatives i activitats; ara toca a vosaltres el demostrar que era una necessitat el posseir-la. A veure que en fareu. Si no corresponen a tanta esforç, vosaltres serau els que faltareu al vostre deure; si sabeu aprofitar-la, bé podrem dir amb la cançó:

«no hi ha cap terra com la Cerdanya» (Grandiosa ovació.)

El diputat senyor Berrell, en nom i representació de la Mancomunitat de Catalunya i com a fill de Puigcerdà, diu que aquells moments ho són de joia pels cerdans, perquè venen realitzat llur somni d'aurat: el ferrocarril, la locomotora, ha arribat al peu de la vila, i així de somriure l'esdevenidor de Cerdanya: ell ens incorpora a la vida universal, a la vida del progrés i de la civilització. Felicita a tots els que hi han contribuït.

El senyor governador, contestant a l'al·lusió del senyor Berrell, dolent-se que el governador no portés la representació expressa del Govern, diu que on ha dit «digo» volia dir «Digo», perquè on hi ha el governador sempre hi està representat el Govern, etc., etc. Acabà amb un «Viva España!».

El regidor barceloní, senyor Degollada, salutà en castellà a les autoritats i en català següent parlant. Diu que l'Ajuntament de Puigcerdà havia invitat al de Barcelona i que aquest l'havia designat a ell per a representar-lo, on va rebre el primer alé i on hi voldria exhalar el darrer. (Aplaudiments.) Es congratula que s'hagin recordat els homes que tant han contribuït a la gran obra i de les paraules plenes de seny que ha pronunciat el diputat senyor Bertrand en alludir el conflicte de l'estació internacional. La Cerdanya és una; els cerdans estan dividits la meitat a un Estat i l'altra a un altre, però cadascun respectant el de l'altre; dues mans, però estreches en una sola encaixada. (Aplaudiments.)

Recordem-nos que si la vila de Puigcerdà gaudix el títol de fidelíssima, també ostenta el d'invicta, perquè no s'ha deixat atropellar ni arrabassar cap dret. (Aplaudiments.) Pot ésser una vila petita, però és la capital de Cerdanya, és el llac d'unió de tots els cerdans.

I Barcelona, que és el cap i casal de tota la terra catalana, contempla satisfeta el progrés de les seves germanes petites, perquè elles engrandixen Catalunya, i engrandint-se Catalunya s'engrandeix l'Espanya.

Ara permeteu-me que arrodoneixi el pensament del governador dient si visca Espanya, però també visca Catalunya. (Grandiosa ovació.)

El senyor Bertrand proposa que es cursin telegrams de salutació al Rei i als Presidents del Consell i ministres de Foment i d'Estat, i també al Director general d'Obres Públiques. Així s'acorda.

L'enginyer en cap de les obres, senyor Fuster, agreix totes les lloances que se li han tributat. Diu que quan es va inaugurar la secció de Ripoll a Ribes, a instàncies del senyor Cambó va hipotecar la seva paraula que al cap de dos anys arribarien a Puigcerdà, però mai podia sospitar l'abnegació, la voluntat i la decisió amb què els herois anònims han treballat en aquesta obra gegantina de foradar la muntanya de Toses, en la qual allò no hi ha fet més que la direcció tècnica. Els aplaudiments, les lloances són per als obrers. Fa un gran elogi de la cortesia del poble de Puigcerdà.

Dedicà un gran elogi a l'aleshores ministre de Foment, En Francesc Cambó, que en fer-se càrrec ell (el senyor Fuster) de la direcció de les obres ell fou qui la salvà de la gran crisi que passava; ell va resoldre la situació econòmica, i amb la seva gran autoritat em va empenyer a fer tot el que volgués amb tal que l'obra es fes bé i de pressa, i aquest ha estat un dels principals impulsos que l'obra ha tingut. Cal recordar també al senyor Gálvez Canero, que mai va regatejar en posar una firma a una disposició favorable a l'obra cabdal per a Puigcerdà, i jo he tingut un gran amor en aquesta obra, perquè jo sóc valencià, germà dels catalans, fill d'aquella terra que el vostre gran Rei En Jaume I va salvar la nostra València de la dominació agarena.

Jo espero que ben aviat aquest ferrocarril que avui inaugurarem podrà funcionar amb el material millor que ha produït la indústria universal i serà el primer d'Espanya. Visca el Rei, la Cerdanya i Puigcerdà. (Visques i aplaudiments.)

AL CIRCOL MERCANTIL

En alçar-se de taula, tots els comensals anaren a pendre cafè a la terrassa de la dita societat.

L'ANIMACIÓ DE LA VILA

Al vespre l'animació hi era arreu extraordinària. Els cafès, casinos i

carrers sobreixien de concurrents, les músiques donaven serenades, el chor cantava i circulava per aquells carrers esplendorosament i pinzellatament il·luminats, una característica cavalcada de tots els mitjans de locomoció que ha tingut la Humanitat.

Puigcerdà ha festegat solemnialment l'arribada de la locomotora i espera superar-se ella mateixa quan s'inauguri la línia que enllaci la seva estació internacional amb la internacional francesa de la Torre de Carol. — P. P. i R.

VISTA D'UNA CAUSA

ELS ATEMPTATS DE TERRASSA

EL PROCES

Davant del jurat del districte de Terrassa, es veié la causa seguida contra Pau Vendrell i Antoni Oliver, acusats de la mort d'Arcadi Feine.

Formaven la Sala els senyors Martínez Muñoz, president; Ferrás i Afan de Ribera. Representava el ministeri públic el fiscal d'aquesta Audiència, don Dida Medina, i defensaven els processats els lletrats senyors Casanovas i Oms (don Pere Martí).

El dia 11 d'octubre de 1920, a les sis de la tarda, Arcadi Feine, que treballava a la fabrica de Huguet i Marimón, de Terrassa, els obrers de la qual estaven en vaga, es dirigia al seu domicili, i en passar pel carrer de Salmerón, un grup de quatre individus, del qual formaven part els processats, engagà alguns trets d'arma de foc contra el Feine, causant-li tan greus ferides que li produïren la mort a la poca estona.

ELS ACUSATS

Pau Vendrell, té 17 anys, és solter, fundidor, i viu a Terrassa. No ha estat processat.

Manifesta que per l'octubre de 1920, si desaparegué de Terrassa, fou perquè no tenia feina. S'assabentà de la mort d'Arcadi Feine Pi, perquè així es digué a la població. No estigué al carrer de Salmerón ni pels seus voltants. Pertanyia al Sindicat Unió de Metal·lúrgics. No coneixia l'altre processat, puix el va conèixer a la presó, i no pot dir si era delegat del Sindicat. Se'l detingué en arribar a Barcelona. Digué que el dia 11 estigué al camp. Era amic de Joan Almirall, ja mort; però no es va veure el dia d'autes. Nega haver pres part en el fet.

El dia 2 de novembre fou detingut i traslladat a la «Jefatura» de Policia, on estigué quatre dies, i després se'l va conduir a la presó i després a Terrassa, en conducció ordinària, per la carretera.

Antoni Oliver, de 19 anys, solter, palefà, no ha estat processat. Fou delegat del Sindicat Unió a la fabrica on treballava. No coneixia l'Almirall.

Diu que Vendrell no anava amb ell i dia d'autes i nega que formés part del grup que agredí a l'Arcadi. Fou detingut el dia següent del fet. Restà després en llibertat, i tres mesos més tard fou detingut novament. Anaren amb Prim, Ferrer i Garcia a un camp on hi havia uns estudiants jugant. En tornar a Terrassa, entraren a una taverna, i fou aleshores quan es va cometre l'atemptat, assabentant-se'n pel que deia la gent. A les cinc del matí fou detingut, restant en llibertat en vista de la declaració que prestaren l'amo de la taverna i el seu fill.

TESTIMONIS

Antoni Feine Pi. És germà del mort. Diu que no coneix els processats i que el seu germà no pertanyia al Sindicat Unió ni a cap altre, i no sap que hagués estat amenaçat. Ignora qui fou l'autor de la seva mort.

Pere Riera, també coneix els processats, però si a l'Arcadi. Manifesta que viu al carrer de Salmerón, des de qual botiga, on es trobava treballant, veié com es va cometre l'atemptat. Eren quatre que corrien i quatre que disparaven, esdevinent així a les sis de la tarda, entre dos llustres. Treballava a la fabrica d'Huguet i Marimón.

Afirma que els del grup disparaven en l'aire. No coneix els processats, i no pot dir si foren ells els autors del fet.

Josep González, de deu anys. No coneix als processats, però sí al mort. Presència el fet, i diu que eren quatre els agressors. Afegeix que aquests estaven amagats i en passar l'Arcadi sortiren per a agredir-lo per darrera. Sortiren corrent després, disparant a l'aire. Diu que ell anà a contar a la seva mare que havia esdevingut. No acusa als processats.

Rosa Riera, de nou anys, coneixia el mort. La seva declaració, en català, és anàloga a la del testimoni anterior.

Joan Aguilar Biosca. No coneix els

processats ni el mort. Es guarda de consums i prestava servei pels voltants del lloc del succés. Sentí els oïts trets rapidíssims. Afegeix que després passaren, fugint, prop de la caseta de Consums, uns quatre individus.

Antoni Martí, caporal de Consums. No coneix els processats ni l'interfete. En el moment d'esdevenir el fet passava ell molt aprop, i no afegeix cap detall d'interès.

Francisca Pujol, és parenta del Vendrell i veïna del Feine. Diu que al carrer de Salmerón va veure al Vendrell, amb altres, que disparava. Als pocs moments sonaren els trets i va veure passar novament a dos del grup disparant. Vicens Soler, marit de l'anterior, diu que sap per la seva dona el fet.

Don Fel·liu Gabary, capità de la guàrdia civil. Prestava servei a Sabadell.

Diu que en tenir notícia del fet, i assabentant-se que la Francisca Pujol havia vist disparar el Vendrell i als seus amics, va interrogar-la, confirmant-li l'esmentada impressió. Manifesta que el Vendrell ha estat processat, i afegeix que l'Oliver, si bé se'l va perseguir a Terrassa, no pogué ésser detingut fins a Barcelona, que el tenia per sospitós, en vista que alternava amb elements perillosos de la esmentada població.

A preguntes del defensor, senyor Casanovas, declara que delinqüent els processats per confidència de la Pujol.

Es llegeixen les declaracions dels testimonis que no comparegueren i després es dona lectura a la prova documental.

Les parts eleven a definitives llurs conclusions provisionals i se suspèn la vista per a repenir-la a les quatre de la tarda.

A LA TARDA

Es reprengué la vista a tres quarts de cinc, informant el fiscal i les defenses.

VEREDICTE D'INCUPLABILITAT I NOVA VISTA

El president feu el resum, i tot se-

Saló de la Moda

5-11 d'octubre de 1922

Palau de l'Art Modern

Parch de Montjuic

Entrada pel carrer de Lleyda

El saló de la Moda s'inaugurarà el dia 5 a les cinc de la tarda.

El preu per al dia de la inauguració és de 25 pessetes.

El preu per als dies successius és de 1 pesseta els dematins fins a les dotze.

i de 10 pessetes a les tardes (exhibició de maniquís).

Nota important:

Per a evitar errors precisa fer constar que les tarjes, figurins, lletres, etc., distribuïts per les cases organitzadores, no tenen caràcter d'invitació i no donen dret a entrada.

guit el jurat va retirar-se a deliberar. El veredict fou d'inculpabilitat. Prengué de seguida la paraula el fiscal, demanant que la causa es revisés per un nou jurat. La Sala va accedir-hi.

La Universitat

El rector ha ordenat s'anunciar a concurs les places vacants de metges de guàrdia a l'Hospital Clínic. —Ha pres possessió de l'escola de nenes de Sant Fel·liu de Torelló la mestressa Margarida Roca, i de la de nens d'Igualada el mestre Joaquim Besora.

—El rector ha circulat les ordres convocant per al dia 13 del corrent, a les sis de la tarda, a la Junta Econòmica, i per al 14, a la mateixa hora, al Claustre ordinari.

—El rector ha tramès a l'inspector cap d'ensenyament primari de Barcelona un adreçament sobre la instrucció a Odena.

—Ha visitat al rector el doctor Vinyardell, anunciant-li per a demà la visita de Carles Fontnorden, professor de Patologia interna de la Universitat de Frankfurt.

—El rector ha autoritzat, per a dedicar-se a l'ensenyament, a Felip Saez, Rafael Balaguer, Josep Maria Olmos i Guillem Terrades, de l'Escola de Mestres de Balears.

—El mestre de Mieres, En Claudi Domènech, comunica al rector haver-se construït en aquell poble la mutualitat escolar.

Excursionisme

L'Agrupació Excursionista «Júpiter» ha organitzat per al diumenge una excursió a Vallvidrera, Santa Creu d'Olorde i Papiol, per acompanyar els equips que pendran part a la cursa excursionista organitzada per la Secció d'Excursions del C. A. de Dependents.

Sortida a les sis del matí de l'estació del F. de Catalunya.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimecres, 4 d'octubre de 1922.

En defensa de la cultura

TOTHOM sap que la gestió del catedràtic Sr. Montejó al Ministeri d'Instrucció Pública ha estat funestíssima. Poques vegades, ni tractant-se de ministres espanyols, s'havia donat un cas tan típic. La tasca del Sr. Montejó ha estat totalment negativa. Ha realitzat una obra fonamentalment anticultural. Ha actuat contra la causa de la cultura en general i concretament contra la cultura catalana.

Les dues manifestacions més sorolloses d'aquesta gestió anticultural del Sr. Montejó han estat: la suspensió de l'autonomia universitària i la temptativa per a ensenyar-se del llegat Pere Vila, temptativa contra la qual té entaulat recurs l'Ajuntament de Barcelona.

Amb aquestes iniciatives ha demostrat el Sr. Montejó ensem el seu arbitrari esperit antipedagògic i la seva èria anticatalana, qualitats negatives no gens recomanables en qui té al seu càrrec la instrucció pública del país.

Les minories nacionalistes, que es reuniran aviat per a canviar impressions i pendre acords relatius a la imminent campanya parlamentària, plantejaran al Senat la discussió de les fantasies ministerials del Sr. Montejó, com plantejaran al Congrés el debat sobre l'actuació del Govern al Marroc.

Segurament el Sr. Montejó es convencerà molt aviat que no és el mateix sostenir un monòleg anacrònic a la *Gaceta* que mantenir un diàleg viu al Senat amb la representació nacionalista de Catalunya.

I la nostra minoria, seguint la seva brillant història, no deixarà passar sense la seva protesta més enèrgica i enraonada tota la sèrie d'iniciatives antipedagògiques i anticatalanes del Sr. Montejó, enemic — diguem-ne personal — de l'autonomia universitària i de l'espiritualitat catalana. El Sr. Montejó pot tenir les més en-darrerides concepcions docents i les predileccions sentimentals que vulgui, però no pot exterioritzar-les del Ministeri d'Instrucció Pública estant, sense la protesta unànime del país i especialment de Catalunya.

El Sr. Montejó ha volgut aprofitar les vacances parlamentàries per atuir el món amb les seves colpidores iniciatives de ministre fossilitzat. Però, en obrir-se les Corts, es trobarà amb la minoria nacionalista disposada gentilmente a demanar-li comptes estrictes de la seva gestió ministerial. És probable que el senyor Montejó tingui un surt i un esverament i una sorpresa quan senti a parlar, ell, catedràtic de l'Estat i Ministre d'Instrucció Pública, de coses vives, de pedagogia actual, de l'ànima dels pobles.

Les minories nacionalistes compliran, una vegada més, llurs deures, al Congrés i al Senat. Ho han anunciat ja als Presidents de les Cambres. I així com la minoria nacionalista del Congrés exigirà del Govern una declaració categòrica quant a l'actuació espanyola a l'Àfrica, la minoria nacionalista del Senat recaptarà del Sr. Montejó una explicació adequada a la magnitud de les seves iniciatives anticatalanes i anticulturals, explicació que equivaldrà pràcticament a la revisió total del problema de la cultura del país i de les relacions entre l'Estat i Catalunya en matèria d'ensenyament públic.

Polítiques

SORTINTS

Ahí a la nit, marxaren cap a Madrid els ex-ministres senyors marqués de Cortina i Gernica, i el banquer En Lluís Marsans.

EN BERTRAN I MUSITU

Ahí arribà a Barcelona l'ex-ministre En Josep Bertran i Musitu.

VISTA

Es va celebrar la vista de la causa seguida contra el periòdic «Esquerra» el qual publica el primer de maig de 1921, a la quarta pàgina, la còpia d'un missatge firmat per Pere Rus, president d'una entitat catalanista i que figura com a transmissió a una entitat estrangera, en el qual el fiscal hi veia conceptes injuriosos per a la unitat de la pàtria, essent director de l'esmentat periòdic el processat Lluís Bru Jardi.

La pena sol·licitada és de dos anys, quatre mesos i un dia de presó correccional.

Brieux i els crítics

M. Eugeni Brieux, de l'Acadèmia Francesa, ha descobert la manera de desarmar als seus censors, no precisament donant-los l'altra galta, sinó senzillament callant. La seva última comèdia «L'advocat», que es representa al Vaudeville, ha estat ben rebuda, però els crítics hi troben, naturalment, alguns defectes.

Què hi ha de dir?, preguntaren a Brieux. «Res absolutament. En mon concepte és una obligació de l'autor el guardar silenci, un cop ha estat representada la seva obra. Però i si els crítics desnaturalitzen l'ur intentió? Això demostraria que jo no he sabut exposar ben bé el meu pensament. No n'hi ha prou amb que un autor dramàtic sigui un geni. Cal que en les seves obres hi hagi facilitat de comprensió per part de tothom, no solament de les persones cultes, sinó també dels homes de formació elemental, dels omes que mai no recorden el que ha passat a l'escena precedent i que barregen els personatges, adhoc dels intel·lectuals malaltisosos.

M. Brieux callà sobradament. Un hom creu que estava a punt d'afegir: «... i adhoc dels crítics».

Impromptu

Un ministre, no sé quin; pel cas tan se val, en una de les habituals conferències amb els periodistes, comença insinuant-nos que els donaria una nova molt agradable.

Els milers i milers d'espanyols que lleixen diaris, confiant en la paraula del ministre, esperant per l'anunci de la nova agradable, la cercaren avidament en el text telegràfic. Temps ha que els espanyols, de tots els estaments i categories, se'n passen sense de noves agradables. El ministre no tenia dret d'interrompre aqueixa tongada llarga de resignació que havia acabat per donar-los-hi una pau espiritual de bastraci, si la nova que volia trametre no era realment de consistència.

«A sants i minyons no els prometim el no els dones», però també vindrà això existeix «el prometre no fa pobre».

En poques ratlles de lectura la nova del ministre restà aclarida. En una esletxa del paviment de la vella Casa de la Moneda havien descobert un grumoll d'or d'un tamany no pas extraordinari, però tampoc esquitit.

Encara uns quants segons de dubte mentre el ministre conjeturava, llucit i clarividient, la procedència d'aquella or. Podia valer molt — era del temps d'Isabel — i ser-nos de gran utilitat. El que pervingués d'un grumoll volat i s'hagués escorregut per una esletxa del trespol a penes ens interessava. La qüestió era el seu preu i l'legitim de pressa, i saltarem detalls per arribar al desenrotllament. El ministre, prescindint del resultat de l'anàlisi i aventant-se, optimista, als esdeveniments, ha taxat el grumoll en unes sis mil i tantes pessetes.

Es atenen-se a la fama de frugals i pobres que tenen els espanyols que el ministre qualifica la troballa de cosa agradable i la innova, diligent, als representants de la premsa.

Amb sis mil pessetes es rescata una atzembla presonera d'una cabila i això, sense permetre de voltejar les campanes, té pla bé un significat. Comencem a estar de xeripa. Fa cinquanta anys que les coses marxaven al revés, i qui ha fet el poc sens dubte farà el molt.

Com a simple indici, les sis mil pessetes no són pas despreciables. En la teoria de la relativitat representen un tresor, i és en aquest punt de mira que se situa el ministre en qualificar d'agradable la troballa, i en mancar-li temps per assabentar-la al país.

Imaginu-vos un cap de casa que notifica a la família la benaurança d'haver recuperat cinc cèntims, caiguts de la butxaca d'un ancrete, introductible fins al present. No cal que estigui pas a les capses per a creure's sortits; basta que sapiga el que és un averany.

L'or del ministre és un averany. El que es vessava en temps d'Isabel retorna al tresor d'una guisa quasi fantàstica. I és durant aquest govern i no pas governant un altre que el fet es produeix. I diguin el que vulguin, com a quantitat bàsica per a elixugar un deficit, resulta imprescindible. Multipliquem-la per un milió i en sobra. Tras zeros no es troben pas sota una rajola; es pesquen fàcilment en qualsevol oficina. D'això es deu reñar el ministre.

PRUDENCI BERTRANA.

Els nens del carrer

La Junta de Protecció a la Infància ha recollit del carrer:

Dos nens abandonats, procedents de l'Àfrica francesa.

Tres nois que eren explotats en la mendicitat.

Quatre nois, esgarriats, que han estat tornats a llurs famílies.

Dos nois, de mals instints, que han estat portats a l'Asil Duran.

Dos nois, procedents de Cartagena, el pare dels quals és a la presó.

Una noia, orfena de pare, que anava amb un germanet petit, turmentant-lo, per excitar la compassió dels ciutadans i treure'n més diners, demanant caritat.

Quatre nois arribats de València, un de Múrcia, un de Cuevas de Vera, un de Madrid, un de Mula, dues noies de Logronyo, un noi, una noia de Calatayud, un noi de Màlaga i un noi de Torrevieja.

VENIZELOS

Mentre són discutits a Mudània els preliminars de la pau a Orient, Venizelos, la política internacional del qual és destruïda ara per les victòries dels kemalistes, torna ràpidament de Londres a París i tracta de salvar el que pugui de la catàstrofe grega.

A Londres ha conferenciat amb Lord Curzon, a París amb M. Poincaré.

La posició actual de Venizelos és molt curiosa. No ostenta encara una representació oficial, però el nou Govern d'Atenes li ha demanat que actui com a representant oficial i conseller general de Grècia a l'estranger. Abans d'acceptar definitivament aquesta comanda, sembla que Venizelos vol orientar-se, sospesar l'actitud de les cancelleries occidentals i escatir la veritable significació del moviment revolucionari al seu país.

Venizelos creu que ara el primer deure de Grècia és cooperar sincerament amb les potències aliades al restabliment de la pau a les terres orientals. Es plany de la derrota grega i creu en la potència de reacció de l'exèrcit grec, però per damunt de tot considera essencial posar-se d'acord amb França i Anglaterra. El seu viatge a Londres i les seves visites a Lord Curzon i Poincaré tenen aquest objectiu inicial.

Cal reconèixer que la política internacional derrotada als camps de l'Anatòlia ha estat la política de Venizelos. El Rei Constantí no rectificà l'obra iniciada pel gran polític grec, sinó que la continuà. És possible però, que, sense l'ajut moral de França, que, seguint Venizelos a Grècia, no haurien trobat els kemalistes, la campanya de Micràsia no hauria culminat en una desfeta hel·lènica.

Ara és probable, com creuen a Londres, que passin uns dies, tal vegada unes hores, amb relativa tranquil·litat. Quan siguin coneguts els resultats efectius de la Conferència de Mudània, la situació, en un sentit o en altre, restarà aclarida.

Hi ha, encara, moltes incògnites a resoldre: l'actitud de Bulgària, la intervenció de Moscou, les relacions ulteriors dels aliats. Mudània no és sinó la primera etapa del camí envers la pau, camí voltat a cada segment de precipicis perillosos...

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Municipi

EL CAMPIONAT DE TENNIS

La Comissió de Cultura ha acordat proposar a l'Ajuntament que es concedeixi el Palau de la Fira Oficial de Mostres, d'aquesta ciutat, a l'Associació de Law-Tennis, per a poder celebrar-hi els Campionats del món de Law-Tennis sobre pistes cobertes, durant els dies 1 a l'11 de febrer propinent, autoritzats per la Federació Nacional, i que durant el mes abans de la celebració del concurs es permeti als jugadors autoritzats per l'esmentada Associació, llur preparació i entrenament al palau, durant les hores del dia.

EL COS MEDIC

Segons estadística facilitada a l'Alcalde, per la Direcció de l'Institut Municipal de Demografia, el nombre de famílies que han rebut assistència facultativa del Cos mèdic municipal durant el propassat mes de setembre, pugem a 503, classificades en la següent forma: barcelonines, 70; del restant de Catalunya, estrictament, 71; valencians, 87; murcians, 158; aragonesos, 39; balears, 5; btiico-estremenys, 21; castellano-llionesos, 40; gal·lecs, 3; bascos, 2, i estrangers, 7.

AL DISTRICTE X

Acompanyada del tinent d'alcalde del districte X, senyor Massot i dels regidors pel propi districte, senyors Santamaria i Escolà, ha visitat l'alcalde una nombrosa representació de la Cambra de la Propietat i Associació de Propietaris de la barriada de Sant Martí, per a interessar de l'Ajuntament que gestioni l'aprovació del planol d'exemple de l'esmentada barriada. El senyor Maynés va contestar-los que aviat anirà una comissió a Madrid a gestionar-lo.

VISITA

Ahí visità a l'alcalde accidental, senyor Maynés, el president de la Diputació provincial, senyor Vallès i Pujals.

SERVEIS DE LA GUARDIA URBANA

La guàrdia urbana ha prestat durant el mes de setembre 4.007 serveis: entre aquests figuren 2 detencions per mort; 38 per ferides; 2 per dispar d'arma de foc; 33 per furt i robatori; 6 per estafa; 2 per expendre moneda falsa; 47 per ordre superior i una per actes contra la moral.

Ha acompanyat als dispensaris, cases de socorsos i farmàcies, perquè fossin auxiliades, 688 persones; ha recollit a la via pública 98 menors i 20 vells extraviats.

Han estat portats a la Comissaria municipal de Beneficència, 57 homes;

88 dones, i 24 menors. Ha prestat auxili en 24 incendis.

Per infracció de les Oredances municipals ha reconvingut a 519 persones; 11 directors o propietaris de tramvies; 248 d'automòbils; 56 de motocicletes; 33 de bicicletes; 293 de cars; 59 de carretons; 46 de cotxes; 32 de conductores.

SUBHASTA

S'ha assenyalat el dia 21 del corrent per a celebrar la subhasta relativa a la construcció d'una claveguera al carrer de Gavà, encreuament amb la Riera de Magòria, sota el tipus de 15.848'42 pessetes.

El projecte està de manifest en el Negociat municipal d'Obres públiques.

EL SECRETARI

Acabada la llicència que li fou concedida ha tornat a possessionar-se del càrrec el secretari de l'Ajuntament, don Claudi Planas Font.

PER LA SANITAT DEL DISTRICTE

Complint ordres del tinent d'alcalde del Districte V, senyor Vilaseca, el veterinari municipal senyor Palmer, durant l'últim trimestre ha decomisat, per ésser nocius per a la salut pública, 115 quilos de peix, 635 de fruites i verdures, 5 d'olives, 17 d'embutits i d'una partida d'ous.

OPOSICIONS A ESCRIVENTS

S'avisà als respectius concursants que el pròxim dissabte, a les deu del matí, se celebraran a la sala del nou Consistori els exercicis per a la provisió d'una vacant del cos d'escrivents municipals que té anunciades la Comissió Central de l'Ajuntament.

ADOBANT UN CAMÍ

En compliment de les disposicions donades pel tinent d'alcalde del Districte X, senyor Massot, es procedeix a l'adob del camí vell de València.

L'atemptat contra En Cambó

Més protestes

De l'Alcaldia Constitucional de Sitges:

«Sr. En Francesc Cambó: Em plau comunicar-li que l'Ajuntament de la meua presidència en sessió del dia 27 acordà per unanimitat protestar amb tota l'ànima de l'atemptat de què heu estat objecte, delictant-vos ensem per haver-ne sortit il·lès.

Visqueu molts anys pel bé de Catalunya. — Sitges, 30 de setembre de 1922. L'alcalde-president, J. Planas Robert.»

DARRERES INFORMACIONS

ESTRANGER

L'assassinat de Rathenau

Leipzig, 4. — Ha començat el procés contra els assassins de Rathenau. Un dels acusats, Vernar Techow, que era el que conduïa l'automòbil confessà que pertanyia a l'organització «Conslu».

El seu germà Klaus Techow era membre de la Lliga Ofensiva i Defensiva Alemanya. — Havas.

Leipzig, 4. — Ahir tarda continuà l'audiència sobre l'assassinat de Rathenau. Tota la sessió l'ocupà l'interrogatori dels acusats.

Es un d'aquests el tinent Karl Tillesen, germà d'un dels assassins d'Erzberger, pertanyent a la brigada Edhard, fou també acusat d'haver participat en el cop d'estat de Von Kap i en els esdeveniments de Munic. És també membre d'algunes associacions nacionals. — Havas.

Vaga de minaires a Austràlia

Sydney. — 4.000 minaires de carbó de Nova Gales del Sud han abandonat el treball. Es tem que la vaga s'estengui a altres conques mineres. — Havas.

PENINSULA

DE LA PRESIDENCIA

Madrid, 4, 2 tarda. El sotsecretari de la Presidència, senyor Marfil, ha manifestat aquesta tarda que el Rei havia firmat dos decrets destinant a la secretaria del Govern civil de Segovia al secretari del d'Oviedo, i a aquest al de Segovia.

Ha confirmat després que demà, a la nit, sortirà cap a Salamanca el Rei acompanyat del president.

Don Alfons romandrà a Salamanca els dies 6, 7 i 8.

—Ve demà el general Burguete?— ha preguntat un periodista.

—Crec que sí—ha contestat el senyor Marfil—; però si s'en va el Rei haurà de romandre l'Alt Comissari aquests dies a Madrid.

Es clar que si el general Burguete ve també per atendre els seus sofriments, aprofitarà aquests tres dies per a curar-se.

Ha confirmat el senyor Marfil que a les quatre es reuniran els ministres en Consell, i que a les cinc es reunirà la Junta de Protecció a la Indústria Nacional, per a seguir l'estudi del tractat amb Anglaterra.

A BUCAREST

El representant d'Espanya a Romania, duc d'Amalfi, ha pres comiat aquest matí del ministeri d'Estat per marxar seguidament a Bucarest.

EL TRACTAT AMB NORUEGA

Avui ha conferenciat amb el senyor Fernández Prida el ministre de Noruega.

El motiu de la visita ha estat ultimar els detalls per a l'execució del tractat comercial concertat entre Espanya i Noruega.

El conveni es posarà en pràctica molt aviat.

EL TRACTAT AMB ANGLATERRA

Aquesta tarda es reunirà a la Presidència la Junta superior de protecció a la Indústria Nacional, per a continuar l'examen del conveni comercial amb Anglaterra.

Segurament en la reunió s'aprovarà el tractat, encara que s'indicarà al Govern la conveniència de que s'estudiï i es resolgui el problema hulla asturià.

Precisament està pendent d'aquesta resolució la ratificació definitiva del tractat amb Anglaterra.

Avui es creia que aquest seria firmat en la segona quinzena de l'actual mes a base d'acceptar el milió de tones de carbó anglès.

Entre tant es procura pel Govern trobar una solució al problema hulla, que es presenta molt difícil, perquè, segons assegurava avui una personalitat del Govern, els minaires asturians no han facilitat cap fórmula que es fundi en l'abaratiment del carbó.

—Succedeix—ens deia aquesta personalitat—que el carbó asturià, a boca-mina resulta a 45 pessetes i es ven al consumidor a 140 pessetes tona.

Es que no pot trobar-se mitjà de resoldre aquesta situació tan estranya?

Si es resolgués faria desaparèixer el fet de que el carbó anglès, amb nòliti, resulta infinitament més ventajós per a la indústria nacional, de la seva excel·lent qualitat que el fa tan apreciable.

Es possible que les negociacions entre els hulla asturians i el Govern acabin amb una solució a base de futures modificacions aranzelàries que podrien reflexar-se en els articles del conveni comercial amb Anglaterra.

AL PALAU

Aquest matí ha despatxat amb el Rei el cap del Govern.

També ho han fet els ministres de Guerra i Marina.

Posteriorment han complimentat al Rei el sotsecretari de la Guerra, general Barrera, i l'ex-ministre senyor Silló.

EL XA DE PERSIA

Segons els informes facilitats aquest matí al Palau, el dia 10, a les dotze, arribarà a Madrid, en el sud-expre, el Xa de Persia.

A la frontera l'esperarà l'ajudant del Rei, comandant senyor Vigón. Ni en dit lloc, ni en el trajecte, se li retran honors militars.

A l'Escorial pujaran al cotxe del Xa el gran d'Espanya i el majordom del Rei que aquell dia estigui de servei.

A l'estació del Nord serà rebut el Xa per don Alfons, el qual l'acompanyarà fins al Palau.

En el trajecte formaran les tropes com de costum, i desfilaran després davant del Rei.

Després del desfilament i fetes les presentacions oficials, se celebrerà un esmorzar íntim al Palau.

Al vespre, a les onze, serà obsequiat el Xa de Persia amb un banquet de gala.

Al dia següent l'acompanyaran els Reis a Toledo, per a visitar els monuments i l'Acadèmia d'Infanteria. Tornaran a la tarda.

En el mateix dia, al vespre, els Reis i el Xa assistirán a un teatre, que probablement serà l'Apolo.

Amb aquest motiu es reunirà al dit coliseu el més selecte de l'aristocràcia.

El dia 12, al matí, visitarà el Xa els museus, i potser assisteixi a una càrera, i a la tarda assistirán a una recepció que en honor seu se celebrarà a l'Ajuntament.

L'acomodament tindrà caràcter semi-oficial.

Com es veu per l'anterior prográ-

SALÓ de la MODA

LA GOLONDRINA

Durant els dies 6 al 11 d'octubre pròxim LA GOLONDRINA (Ronda Sant Antoni, 41), fàbrica de brodats i puntes fines, exhibirà en el dit Saló les darreres grans novetats per a la confecció de roba blanca.

Amb el fi de poder fer-se perfecte càrrec de l'efecte dels nostres brodats i puntes fines, s'ha encarregat la confecció d'alguns models (camises, calces, combinacions), a diverses cases de París, que resulten ésser d'un refinat gust.

Una vegada acabat el certamen, es remetran catàlegs als nostres clients i a totes les persones que l'hagin sol·licitat.

ma, els actes que se celebraran amb motiu del viatge del Xa seran alguns oficials, però altres seran d'índole privada i en ells conservarà l'incògnit.

SOBRE EL VIATGE DE L'ALT COMISSARI

Madrid, 4, 4'15 tarda.

«Per referències de bon origen se sap que el general Burguete ve a parlar al cap del Govern de la conveniència de realitzar abans de l'hivern l'operació militar damunt d'Alhucemas».

A judici del general, l'única manera de que la implantació del protectorat sigui eficaç, consisteix en sotmetre per la força a la cabila de Beniurraguel, perquè, si no es dona als moros la sensació de la nostra força, l'acció política resultarà estèril.

El nostre informant ens diu que si el general troba resistència en el Govern, potser que no torni al Marroc.

Per altra part es parla de la repatriació dels batallons de Saboya i Sicília.

FIRMA DE GUERRA

El Rei ha firmat els següents decrets de Guerra:

«Ordonant al servei de les armes a 30.000 homes».

Disposant que el general de divisió en situació de primera reserva don Juli Molitó Sanz, passi a la de segona reserva per haver complert l'edat reglamentària.

Idem que el general de brigada en situació de primera reserva, don Lluís Terrón Campuzano, passi a la de segona reserva per haver complert l'edat reglamentària.

Concedint la Creu de Sant Hermenegild als generals de brigada don Joan Jimeno Acosta i don Alfons Alcaina Rodríguez, i al general de brigada en situació de segona reserva, don Josep Ferrando Català.

Concedint medalles militars als grups de forces regulars indígenes de Tetuán i Larraix, i de la medalla jafiana.

EL VIATGE D'EN CAMBO

València. — A posta de sol arribà el vapor «San Carlos», en el qual viatja el senyor Cambó.

Com ja no era hora d'entrada, el comandant de Marina estigué a bord i autoritzà que entrés el vaixell.

Diverses personalitats i entre elles el representant de la Transatlàntica, complimentaren el senyor Cambó.

UN DESFALO

Jérez. — Sembla que es complica l'assumpte del desfalc descobert a la secció de gir postal d'aquesta administració de Carreus.

Ultra l'oficial detingut ahir, per ordre del jutjat, avui ha estat emprisonat un altre oficial del cos recentment reintegrat.

VIATGE DEL GENERAL BURGUETE

Tetuán. — A dos quarts d'onze del matí ha sortit el general Burguete, amb dos ajudants.

Ha embarcat a Ceuta, cap a Algecires, des d'on continuarà el viatge a Madrid.

EL CONVENI AMB ANGLATERRA

A les cinc de la tarda s'ha reunit a la Presidència la Comissió de Protecció a la Producció Nacional, per a estudiar el projecte de tractat amb Anglaterra.

A L'ENTRADA DEL CONSELL

Després de les quatre han quedat reunits els ministres en Consell, a la Presidència.

Ha dit el ministre de Gràcia i Justícia que era portador d'un Decret establint modificacions en la mutualitat notarial.

El senyor Bergamín s'ha limitat a dir que es proposava sotmetre a l'aprovació dels seus companys un expedient de crèdit destinat al al ministeri de Marina.

Ha arribat després el senyor Sánchez Guerra, anunciant que el Consell seria de bastant duració perquè despatxarien nombrosos expedients i es parlaria quelcom del Marroc.

Ha confirmat que demà arribarà l'Alt Comissari, general Burguete i immediatament celebraria durant el dia algunes conferències amb ell.

A la nit, en tren especial, que sortirà de Madrid a les dotze de la nit, marxarà el Rei a Salamanca, al qual acompanyarà el president del Consell tornant a Madrid en automòbil el dia 8 des d'Alba de Tormes.

El general Burguete estarà uns dies a Madrid atenent a la curació de la fecció estomacal que pateix, i quan torni el senyor Sánchez Guerra, rependrà amb ell les entrevistes sobre els diversos aspectes del Marroc, particularment sobre les negociacions en curs per a la submissió d'Ad-el-Krim i la pròxima repatriació de noves forces.

SINISTRE MARITIM

Vigo. — En algunes de Muros, a unes tres milles de la costa ha estat abandonat per un vapor pesquer, el nom de qual es desconeix, el vapor també pesquer «X número 2», de la matrícula de Cangas, que s'enfonsà ràpidament.

Els tripulants es tiraren al mar i lluitaren amb les ones fins que altres embarcacions pesqueres s'acostaren i pogueren recollir part dels naufragats puix vuit d'ells moriren ofegats.

El patró del «X número 2» fou recollit en greu estat i en arribar a port de Muros morí.

Quasi tots els naufragats desapareguts eren naturals de Cangas.

Els armadors del «X número 2» porten perduts aquest any tres vaixells.

EL TEMPORAL

Ferrol. — El duríssim temporal regnant arrastra 14 embarcacions pesqueres, que estaven prop del Cap Prior, les quals han desaparegut.

EL SOBIRA EGIPCI

Cartagena. — En la present setmana s'espera l'arribada a aquest port d'un yacht, conduït al rei d'Egipte, que en viatge de recreu, està visitant el port del Mediterrani.

ELS FUTURS DEBATS

Madrid, 4, 6'15 tarda. Un significat parlamentari del qual avui que els dos assumptes que més temps ocuparan l'atenció del Congrés seran l'expedient Picasso i el desfalc de Larraix; potser aquest més, perquè cada dia adquireix més gravetat l'esdeveniment en aquella Comandància.

L'EXPEDIENT DE LES RESPONSABILITATS

La ponència de la Comissió parlamentària que estudia l'expedient Picasso s'ha reunit aquesta tarda a domicili del senyor Alcaia Zamora. De la reunió es facilitarà una nota oficial.

EL CARBO ANGLÉS

Una comissió de siderúrgics interessats en la importació de carbó anglès ha conferenciat avui amb el senyor Sánchez Guerra.

LA «GACETA»

Madrid, 4, 5'15 tarda.

La «Gaceta» publica: Reial Decret disposant que la Direcció General del Tresor públic emetgui, amb data 15 del corrent, obligacions del Tresor al portador de 500.000 pessetes cada una, al termini d'un any, per la suma de 500.000.000 de pessetes, amb interès a raó del 4 per cent anual, pagadera als venciments de 15 de gener, 15 d'abril, 15 de juliol i 15 d'octubre de 1923.

BARCELONA

Troballa

de despulles humanes

Al Jutjat del Sud s'ha donat compte d'haver estat descobertes a les excavacions que a Montjuich s'estan efectuant per a la construcció de funicular en projecte, quatre tombes que contenien despulles humanes, que pel seu estat de descomposició devien estar enterrades fa molts anys.

Així ho ha dictaminat el metge forense doctor Piñana, qui amb el jutge de guàrdia senyor Fernández Céspedes, el secretari senyor García Camacho i l'oficial senyor Suñer adreçaren ahir a Miramar, lloc en què foren trobades les despulles, ordenant el jutge indicat el trasllat de les mateixes al Cementiri del Sudoest.

Pregueu a Déu en caritat per l'àima de

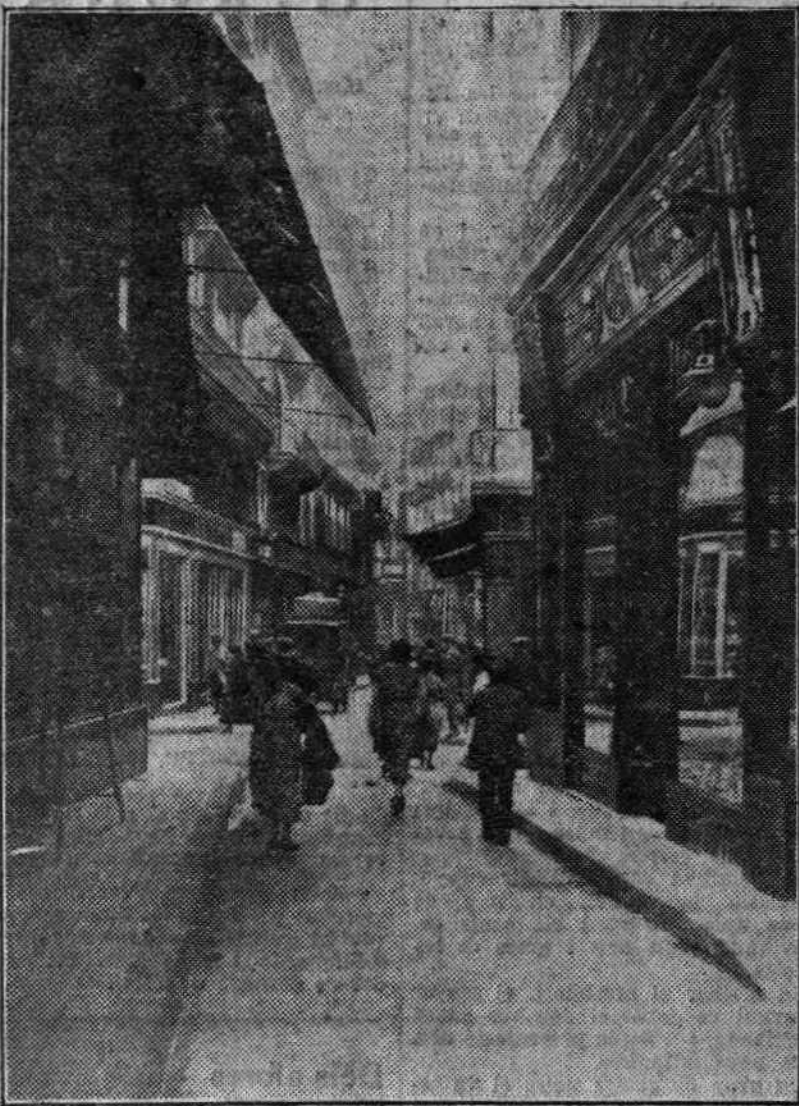
Jeroni Bordas i Roca

mort ple de cristiana resignació després de rebuts tots els darrers Sagraments i la Benedicció Apostòlica, a l'edat de 74 anys, al Mas Mascaró de Sant Pol de Mar (A. C. S.)

Els seus afligits fills Marià, Mossen Tomàs, Pyre., salessià; Montserrat i Mercè, monjes de l'Ensenyança; filla política Anna Pierrer, néts Maria Anna, Josep M., Xavier, Montserrat, Mercè, Marià i Consol, germana Maria, germans polítics Narcís Armengol, Tomàs de A. Bóada, Montserrat Flaquer i Encarnació Flaquer, monja de l'Ensenyança, nebots, cosins i parents tots, demanen als amics i coneguts sufragis per l'ànima del difunt i la llur assistència a l'acte de l'enterrament, a les deu del matí de demà, dijous, dia 5 d'octubre, en el Cementiri de Sant Pol de Mar i als oficis funerals que se celebraran de retorn del Cementiri a l'església de la mateixa vila.

No es convida particularment

Carrers de Barcelona: AVINYÓ

El començament

Ciudadà i senyorial

El carrer d'Avinyó, nom que es manté en el dolc equívoc de cognom familiar, o de la vila del Bages, o de la Província reaccionant, és un carrer dels més barcelonins de la ciutat. Es troba en ple districte tercer i divideix en dos trossos el carrer de Fernando.

Corre aquest carrer, que, en realitat és una via circumvalant que va de la plaça Nova al mar, pel mateix lloc per on passava la muralla romana, la del primer recinte. El carrer d'Avinyó assenyala el punt on la pujada del Tàber, el turó matriu de Barcelona, es fa ostensible.

Comença Avinyó en els clàssics «Quatre cantons» del Call, punt estratègic excel·lent, que hom se l'ha d'imaginar com si el carrer de Fernando no s'hagués obert encara. Des dels primers passos, les botigues ja diuen ben clarament el seu emplaçament cèntric i la seva senyoria.

Aneu avançant pel carrer, i anireu veient sempre, tant en la quietud dels tros asfaltats, com en les pedres quadrades, aquest to de distinció barcelonina. Telefons us sobta amb la seva pedra cíclopica, però tot seguit la finor de línies del Casino Mercantil us amoroseix la vista.

Com si la ciutat volgués fer, reconeguda, un homenatge al carrer d'Avinyó, ara s'ha volgut que el seu nom es perllongui fins al carrer Ample.

A les nits, el carrer tan cèntric, agafa una estranya quietud. Per la Baixada de la Comtessa de Sobradiel, sembla que del Palau baixi una alenada dels reis catalans. Per la Baixada de Sant Miquel, les pedres dels Centelles també diuen avall quelcom.

Però, ço que a l'hora de les ombres passa per allí, és el mateix que s'apareix als camperols d'Isona, amb tota la seva remor de trets i espases.

En Francesc de Moner i de Miret, patriota català a qui l'arxiduc Carles feu comte de Serra de Noya, el legendari «Cavaller d'Isona», qui ofrenà a

una causa més que la vida, el procés nascut a la baixada de Sant Miquel, i que bravamet va lluitar contra Felip V, és el que a la matinada d'hivern, quan el vent bruela, és el senyor del carrer tan senyorial i ciutadà.

L'edifici del Casino Mercantil

«EL BOLSIN»

Abans de l'any 1860, els grups bursatils vagaven indecisos d'un lloc a altre, portant aquella històrica inquietud que, més tard, l'any 1881, va culminar i enderrocar-se, com magistralment registra i humanitza el mestre Narcís Oller en la seva obra «La febre d'or».

La necessitat, doncs, de recollir i intensificar la diversa força especulativa, amb la vidència, acció i generositat d'aquell inoblidable home de Borsa barceloní, que es va dir don Evarist Arnús, van fer néixer la idea del bell edifici del «Casino Mercantil», vulgarment, conegut pel «Bolsin», que obra la seva portada en la petita plaça de la Verònica.

En el «Saló de Revenedors» de la Plaça del Pi, a les acaballes del mes de maig de 1860, va tenir lloc la reunió, en la qual va pendre concreció la idea.

No obstant, com passa sovint, va ajornar-se la realització de l'obra i quan va aparèixer com una imponent nau folla i aventurera l'època bursatils de l'any 1881, a que hem al·ludit en començar, encara no hi havia edifici o port de refugi per a evitar el naufragi.

Els noms dels homes que en aquella data se saberen orientar i donar cos a la idea són encara ben vius en la història bursatils catalana: don Evarist Arnús, don Manuel Baixeras, don Antoni Tusquets, don Ramon Comas, don Cristòfol Juandí, don Secundí Teixidor i don Josep Farreras.

Pocs anys després s'alçava el bell edifici, projectat i dirigit per don Tibert Sabater.

Des de que es posaren els fonaments fins que va onejar la bandera a la coberta no passaren sinó dinou mesos. Ara, en una construcció semblant s'hi esmerçarien tres o quatre anys.

L'estil o tipus d'arquitectura és en el seu conjunt grecoromà, amb quelcom de Renaixement en la part d'ornamentació i decoració.

Les estatuës de l'entrada són degudes a l'artista Rosend Nobas la del Comerç i a l'escultor Joan Roig la de la Indústria.

En la façana lateral hi ha els escuts de les Borsas de Madrid, París, Londres i altres no tan importants.

Vestíbul, Saló de contractacions, Sala de liquidacions, Saló de Lectura i altres dependències encara avui serven capacitat i proporcions, no exemptes algunes de bellesa.

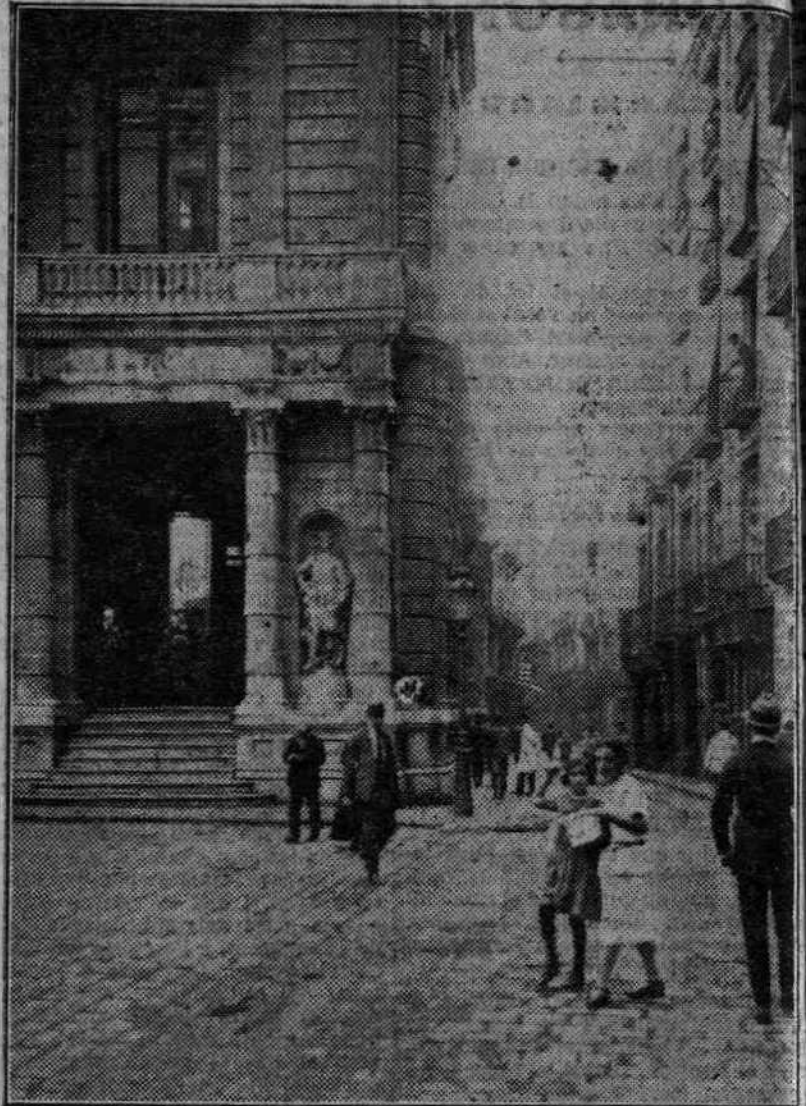
L'única cosa que ha canviat, per mor de la creixença inaudita de l'amada ciutat, és la vida que feia cèntric el lloc d'emplaçament, que avui resulta apartat, entafurat i gairebé inassequible pel trànsit rodar.

El terreny que ocupa és de 24.300 pams, i va costar el dit terreny, drets reials, interessos a les accions de la «Propietaria» i execució de plans, treballs de direcció, materials d'obra i fusteria, etc., etc., 1.273.500 pessetes, de les quals van rebentar-se 71.720 pessetes, cobrades de l'Ajuntament pel terreny expropiat del carrer d'Avinyó.

La història del Casino Mercantil és honorable, sobressortint de les característiques de la seva llarga vida, la bona fe tradicional dels seus socis i la força de la paraula en la contractació que amb la major senzillesa lliga les operacions de major transcendència.

El seu sistema de liquidació va ésser copiat per la Borsa de Madrid i fins la cortesia catalana — que també en tenim, enc que no blasonant-la massa — va dur a aquella Borsa una comissió dels millors liquidadors perquè ho ensenyessin de fer pràcticament.

Quan l'hora fatal per tot el món de l'any 1914, el nou aspecte insospitat i impossible de canviar o vèncer va obligar a noves modalitats i a l'a-

La Plaça de la Verònica amb el carrer i el Borsí

plicació de noves ensenyances, i va néixer aleshores, sàbia, previsor, prudent, la nova Associació del Mercat Lliure de Valors, representativa de la tradició bursatils barcelonina i depositària de la lliure elecció i confiança de la clientela.

Avui aquesta Associació — que ve a ésser com el poderós Fènix del Casino Mercantil, nascut de les seves pròpies cendres — ocupa i es desenrolla en l'edifici que acabem de descriure.

La Borsa Oficial, amb el seu Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa, com a Madrid i Bilbao, hi és llogatera d'una part d'edifici, en el qual hi té establert el seu Centre de Liquidadors.

Establiments del carrer d'Avinyó

La casa Muller

La casa Muller és una de les grans institucions comercials, fundades a Barcelona per estrangers, que han sabut naturalitzar-se en la nostra terra, ajudant amb son treball i sa intel·ligència al creixement que Barce-

lona va experimentant constantment i adquirint amb el dret de l'amor del treball una carta de ciutadania.

Aquestes cases han fet a Barcelona el gran servei d'exemplar ràpidament els seus horitzons comercials, duent aquí mètodes d'altres terres i coneixences d'altres homes, els quals juntament amb els d'aquí, han fet la Barcelona que és l'admiració de tothom.

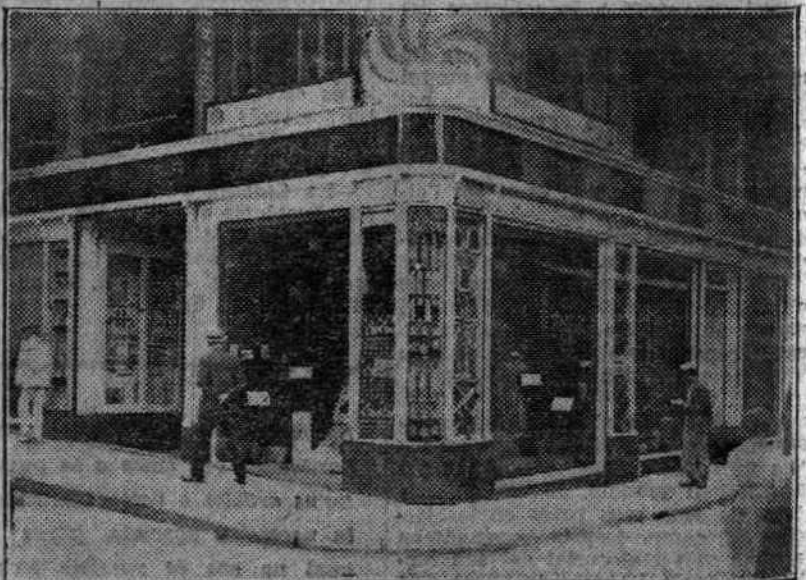
La Casa Muller fa més de 30 anys que fou fundada per don Juli i don Joan Muller, dos germans que l'establiren en societat.

Primerament s'installaren a la Rambla del Centre, núm. 12, tocant al Gran Teatre del Liceu, on estiguéren 15 anys.

Després, ara fa 15 anys, resultant insuficient el local per a la gran volada empresa per la institució, es traslladaren al carrer d'Avinyó, 20, i carrer de Fernando, 15, cantonada al sudit carrer d'Avinyó.

Al número 20 del carrer d'Avinyó hi establiren els magatzems, despatxos i oficines, i al núm. 15 del carrer de Fernando, la botiga anomenada «La Villa de Parà», destinada a la venda directa i a la menuda dels seus articles.

La Casa Muller comprèn diversos rams comercials i industrials d'ex-

Façada de l'establiment de la «Villa de Parà» Casa Muller

ANTONI GISBERT

Fàbrica de corbates
:: Articles d'ocasió

Carrer Avinyó, 22 - BARCELONA

Herpetisme
Escrófula
Artritisme

PICORS

Grans - Acnès - Granallades

Qui, en un i altre sexe, no desitja preservar-se per a sempre d'aquesta incessant necessitat de gratar-se? Qui no desitja tenir una pell irreprotxable, un cutis enterament net de tota erupció, de tota floriscència? Quins són, en fi, els malalts atacats d'Eczéma, Brians, Psoriasis, Sycosis, Varies, Llagues varicoses o de qualsevulla altra espècie, que no desitgin veure cessar les seves dolències tan depriments com doloroses? Aquí afirmem, i ho repetim sempre a tothom, que tot el món, sigui quin sigui l'origen del mal, pot posar-se definitivament a cobert d'aquestes erupcions. Milenars de cures, que recordarem oportunament, obtingudes pel tractament repetit del meravellós

Depuratin Richelet

confirmen, científicament, l'absoluta eficàcia d'aquest poderós rectificador de la sang: la seva acció és energica i ràpida. Ataca el mal en el seu origen. El líquid sanguini queda net de les impureses que el corrompen. L'excés d'humors es deté, la infecció desapareix, les llagues es cicatritzen i el malalt es guareix. És, doncs, el tractament ideal per a impedir totes les manifestacions d'Artritisme, l'origen del qual està íntimament lligat a les alteracions de la sang: Reumes, Gota, Dolors, Asma, Enfi-soma, Morenes, Flébitis, Conges-tions, Arterio-Esclerosi, etc. En cap cas ha fracassat aquesta medicació.

Cada flascó va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori, L. RICHELET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayona (França).

Resultat segur

Un balcó. Una nina en el balcó. Algú que no se ve però que passa la vida. Indubitablement la Poca-Ora aida per medio.

JOVENTUT PERPETUA

Sabó, 1'50. — Crema, 2'50. — Polvos, 2'50. — Aigua colònia, 2'50. Aigua de Colònia, 3'50. 2, 10 i 15 ptes. segons frasc. Locions per al cabell, 2'50. 2, 10 i 15 ptes. segons frasc.

Darreres creacions

Productes serie «IDEAL»

ACACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jorjós, ADMIRA-BLE, Matinal, CHYPRE, RocioFlor, ROSA Vertigo, OLA-VELL, Musquet, VIOLETA, Jazmin.

Sabó, 2. — Polvos, 1. — Loció, 1'50. 7'50 i 20 ptes. segons frasc. Essència per almocedor, 12 pessetes frasc amb estolç.

CORTÉS GERMANE - BARCELONA

LA MILLOR TINTURA PROGRESSIVA

LA FLOR DE ORO

Usant aquesta privilegiada aigua
may tindreu cabells blancs ni seran calvos
El cabell abundant y hermos
és el millor atractiu de la dona

La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro

es la millor de totes les tintures para'l cabell y la barba; no taca'l cutis ni embruta la roba.
Aquesta tintura no conté nítrat de plata, y ab son ús el cabell se conserva sempre fi, brillant y negre.
Aquesta tintura s'usa sense necessitat de cap preparació, ni tan sols s'ha de rentar el cabell, ni abans ni després de l'aplicació, aplicant-se ab un petit respall, com si fos bandolina.
Usant aquesta aigua's cura la caspa, s'evita la caiguda del cabell, se suavis, s'augmenta y's perfuma.
és tónica, vigorisa les arrels del cabell y evita totes ses malalties. Per aixó s'usa també com a higiènica.
conserva'l color primitiu del cabell, ja sigui negre o castany; el color depén de més o menys aplicacions.
Aquesta tintura deixa'l cabell tan hermos, que no és possible distingir-lo del natural. si la seva aplicació's fa bé.
La aplicació d'aquesta tintura és tan fácil y cómoda, que un hom mateix pot fer-seho; per lo que, al's vol, la persona més íntima ignore l'artifici.
Ab l'ús d'aquesta aigua's curen y eviten les plaques; para is caiguda del cabell y excita'l seu creixement, y com el cabell adquireix nou vigor, may serén calvos.
Aquesta aigua deuen usarla totes les persones que desitgin conservar el cabell hermos y el cap sa.
Es la única tintura que als cinch minuts de posada permet arrugar-se el cabell y no fa mala olor; deuen usar-se com si fos bandolina.

La s persones de temperament herpètic deuen precisament usar aquesta aigua, si no volen perjudicar la seua salut, y logran tenir el cap sa y net ab una sola aplicació cada vuit dies; y al a la vegada desitgen leny ir el pèl fassís lo que diu el prospecte que acompanya a la ampolla.
De venda: principals perfumeries y drogueries d'Espanya.

Balneari La Puda de Montserrat

Petita temporada: Octubre :: Telèfon 507 - MARTORELL

Aigües termals sulfuroses amb vaporis naturals. Eficacíssimes en la predisposició catarral i afeccions del pit i pell. Brians, artritisme, reuma, etc., etc. Habitacions, cuines i menjadors per a families. Demaneu informes: Balneari i Diagonal, 460 (Barcelona)

LES MALALTIES

ENCOMANADICES

VENEN EL DOBLE PERILL DE LLUR FÁCIL CONTACTO

RENTAR no és DESINFECTAR
A l'aigua de rentar-se les mans, tireu-hi un raig de FENOL COMELERAN (perfumat), gran desinfectant, sense ésser corrosiu ni verinós, i quedareu lliurats d'encomenau-se ni tifus, ni verola, ni tuberculosis, ni grippe, etc.

DEMANEU-LO EN FARMACIES I CENTRES D'ESPECÍFICS
DIPOSITARIS: J. URIACH Y C^a Bruch, 49.

Reumatisme Neuràlgies Ciàtica Lumbac

CALMA a les primeres dosis. CURA aviat.—ANALGESIC SOLER ARANDAS. Dipositaris: Fills de J. Vidal i Ribas, S. en C.—De venda: Centres d'específics i farmàcies.

DESCOBRIMENT SENSACIONAL!

TUBERCULOSOS, NO DESESPEREU!

La vostra curació és un fet, si recordeu al metge que els Tisiòlegs més eminents del món utilitzen com a tractament ULTRA-MODERN «antimicrobia», «antitoxi» i «antimolètic» per a la defensa i immunització de l'organisme infectat, la darrera paraula de la ciència Biotèrmica, o sigui el producte anomenat

«Serofimina Puig Jofré»

(Nom registrat en tots els països)

Medicació injectable, que pot i deu ésser aplicada en tots els períodes de la malaltia. — Efectes rapidíssims. Multiplicació inusitada de les defenses naturals i aniquilament immediat del bacil de Koch i altres associacions patògenes.

Es troba de venda en totes les bones farmàcies del món.

Demaneu informació i prospectes als concessionaris per a Espanya: Senyors Pérez, Martín i Companyia, Alcala, 9, Madrid, i Consell de Cent, 341, Barcelona.

PIANOS

DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO

Sublim marca

R. MARISTANY

Casa fundada el 1870

AL COMPTAT

PLASSOS, LLOGUER

18, Plaça Catalunya, 18

Lloguers

Pianos del logner de v. r. p. Bruch, n.º 78, entresol. C. RIEGER.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

MÉS DE 8.000 PERSONES

podent justificar avui la perfecció amb que aquesta casa fa exàmens visuals per a l'aplicació de lentes o ulleres. Si vosté té algun defecte de refracció, no dubti vagi tot seguit a

«LA OPTICA MEDICAL»

on, amb aparells matemàtics, li diran els cristalls que vosté necessita. Com aquesta operació es per a vosté de molt interès, no es per a demà, vingui avui i quedarem molt honrats en servir-lo.

Carles Tutusaus Optic-Fabricant

Boqueria, 22 :: :: :: Raurich, 9
BARCELONA

Correspondència

Tenim a disposició del públic un servei especial de

CASILLES

1

Llista particular

per a rebre la correspondència
Servei ràpid i esmerat

EMPRESA IDEAL

D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos

Telèfon 4.863-A.

Curs de violí

que començarà el 2 d'octubre
el professor D. Agustí Torelló
Alt de Sant Pere, 65, 2.º, 2.º

—Mira, espòs meu, com en pocs dies ha desaparegut la blancor dels meus cabells amb l'acreditat i inofensiu RHUM BELLESA a base de noguera. Per què no l'uses tu també i rebràn el teu cabell i bigotí el color que abans tenien? Venda en perfumeries.